

Nazwa w języku polskim: Kultura BHP w przedsiębiorstwie
Nazwa w jęz. angielskim: Health and safety culture in the company

Dane dotyczące zajęć:
Information on course:

Jednostka oferująca: Wydział Górnictwa, Inżynierii Bezpieczeństwa i Automatyki Przemysłowej // dr inż. Anna Morcinek-Słota
Course offered by: Faculty of Mining, Safety Engineering and Industrial Automation // Anna Morcinek-Słota, PhD

Język wykładowy:
Polski
Language:
Polish
Strona WWW: Course homepage:
Skrócony opis:
Celem przedmiotu jest zapoznanie studentów z koncepcją kultury bezpieczeństwa w organizacji, jej znaczeniem dla funkcjonowania przedsiębiorstwa oraz metodami kształtowania postaw pro-bezpiecznych wśród pracowników. Przedmiot łączy zagadnienia z zakresu psychologii pracy, zarządzania, socjologii organizacji oraz systemów BHP. Student poznaje czynniki wpływające na wypadkowość, sposoby budowania pozytywnej kultury bezpieczeństwa oraz narzędzia do diagnozy i oceny dojrzałości kultury BHP w przedsiębiorstwie.
Short description:
The aim of the course is to familiarize students with the concept of safety culture in an organization, its importance for the functioning of a company, and methods of shaping pro-safety attitudes among employees. The course combines issues from the fields of occupational psychology, management, organizational sociology, and occupational health and safety systems. Students learn about factors influencing accident rates, ways of building a positive safety culture, and tools for diagnosing and assessing the maturity of health and safety culture in a company.
Opis:
Treści programowe Wykład 1. Wprowadzenie do kultury bezpieczeństwa Definicje i modele kultury bezpieczeństwa Różnice między kulturą bezpieczeństwa a systemem zarządzania BHP (ISO 45001) Znaczenie kultury organizacyjnej w kształtowaniu zachowań pracowników 2. Czynniki wpływające na kulturę BHP Czynniki techniczne, organizacyjne i ludzkie Psychologiczne uwarunkowania zachowań niebezpiecznych Błędy ludzkie i ich klasyfikacja (np. model Reasona) Rola komunikacji i przywództwa 3. Budowanie kultury bezpieczeństwa Style zarządzania wpływające na BHP Motywowanie do zachowań bezpiecznych Partycypacja pracowników i kultura zgłaszania zagrożeń Programy poprawy bezpieczeństwa (Safety Leadership, Safety Coaching) 4. Dojrzałość kultury BHP Modele oceny dojrzałości (np. model Bradley Curve, model Hudsona) Narzędzia diagnozy kultury bezpieczeństwa Analiza przypadków przedsiębiorstw o wysokiej i niskiej kulturze BHP

5. Praktyczne działania kształtujące postawy pro-bezpieczne
Audyty i obserwacje behawioralne (BBS – Behavior Based Safety)
Kampanie bezpieczeństwa
Tworzenie polityk i procedur wspierających kulturę BHP
Budowanie zespołów ds. bezpieczeństwa

Wykład

- **stacjonarne: 30 h**

Liczba punktów ECTS: 2

Description:

Lecture

1. Introduction to safety culture

Definitions and models of safety culture

Differences between safety culture and occupational health and safety management systems (ISO 45001)

The importance of organizational culture in shaping employee behavior

2. Factors influencing health and safety culture

Technical, organizational, and human factors

Psychological determinants of unsafe behavior

Human errors and their classification (e.g., Reason's model)

The role of communication and leadership

3. Building a safety culture

Management styles influencing occupational health and safety

Motivating safe behavior

Employee participation and a culture of reporting hazards

Safety improvement programs (Safety Leadership, Safety Coaching)

4. Maturity of occupational health and safety culture

Maturity assessment models (e.g., Bradley Curve model, Hudson model)

Safety culture diagnosis tools

Case studies of companies with high and low health and safety cultures

5. Practical measures to shape pro-safety attitudes

Audits and behavioral observations (BBS – Behavior Based Safety)

Safety campaigns

Creating policies and procedures that support a health and safety culture

Building safety teams

Lecture:

- **full-time studies: 30 h**

Number of ECTS credits: 2

Literatura:

1. Bugajska J., Konarska M., Kurkus-Rozowska B., Łuczak A.: Psychofizjologiczne problemy człowieka w środowisku pracy. CIOP, Warszawa 1998.
2. Cheszel-Zgorzelska K., Lewkowicz B.: Psychofizyczne właściwości człowieka a wykonywanie pracy. ODDK, Gdańsk 1999.
3. Gembalska-Kwiecień A., Kurek A.: Kultura bezpieczeństwa pracy w hutnictwie w oparciu o przeprowadzone badania empiryczne. „Praca Zdrowie Bezpieczeństwo”, nr 4, Katowice 2005. 330 Z. Żurkowski
4. Gembalska-Kwiecień A., Kólkowska B.: Badanie wpływu wybranych cech osobowości na bezpieczne wykonywanie pracy. Zeszyty Naukowe Politechniki Śląskiej, „Zarządzanie”, zeszyt 33, Gliwice 2005.
5. Lewandowski J.: Zarządzanie bezpieczeństwem pracy w przedsiębiorstwie. Wydawnictwo Politechniki Łódzkiej, Łódź 2000.
6. Makin P., Cooper C.L., Cox Ch.J.: Organizacja a kontrakt psychologiczny. Wydawnictwo PWN, Warszawa 2000.
7. Milczarek M.: Kultura bezpieczeństwa w przedsiębiorstwie - nowe spojrzenie na zagadnienia bezpieczeństwa pracy. Bezpieczeństwo Pracy - nauka i praktyka, nr 10, 2000.

8. Milczarek M.: Kultura bezpieczeństwa pracy. CIOP, Warszawa 2002.
9. Milczarek M.: Ocena poziomu kultury bezpieczeństwa w przedsiębiorstwie. Bezpieczeństwo Pracy - nauka i praktyka, nr 5, 2001.
10. Morcinek – Słota A.: Identyfikacja i ocena postaw oraz ryzykownych zachowań pracowników kopalń węgla kamiennego jako elementów kultury bezpieczeństwa pracy. Wydawnictwo Politechniki Śląskiej, Gliwice 2012
11. Podgórski D., Pawłowska Z.: Podstawy systemowego zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy. Wydawnictwo CIOP-P1B, Warszawa 2004.
12. Stoner A.F., Freeman R.E., Gilbert D.R.: Kierowanie. Wydawnictwo PWE, Warszawa 2001.
13. Studenski R.: Organizacja bezpiecznej pracy w przedsiębiorstwie. Wydawnictwo Politechniki Śląskiej, Gliwice 1996.
14. Studenski R.: Kierowanie firmą bez wypadków i chorób zawodowych. Wydawnictwo Tarbonus, Tarnobrzeg 2000.
15. Studenski R.: Technika, człowiek czy skłonność do ryzyka. „Atest”, nr 11, 2003.

Bibliography:

1. Bugajska J., Konarska M., Kurkus-Rozowska B., Łuczak A.: Psychofizjologiczne problemy człowieka w środowisku pracy. CIOP, Warszawa 1998.
2. Cheszel-Zgorzelska K., Lewkowicz B.: Psychofizyczne właściwości człowieka a wykonywanie pracy. ODDK, Gdańsk 1999.
3. Gembalska-Kwiecień A., Kurek A.: Kultura bezpieczeństwa pracy w hutnictwie w oparciu o przeprowadzone badania empiryczne. „Praca Zdrowie Bezpieczeństwo”, nr 4, Katowice 2005. 330 Z. Żurkowski
4. Gembalska-Kwiecień A., Kólkowska B.: Badanie wpływu wybranych cech osobowości na bezpieczne wykonywanie pracy. Zeszyty Naukowe Politechniki Śląskiej, „Zarządzanie”, zeszyt 33, Gliwice 2005.
5. Lewandowski J.: Zarządzanie bezpieczeństwem pracy w przedsiębiorstwie. Wydawnictwo Politechniki Łódzkiej, Łódź 2000.
6. Makin P., Cooper C.L., Cox Ch.J.: Organizacja a kontrakt psychologiczny. Wydawnictwo PWN, Warszawa 2000.
7. Milczarek M.: Kultura bezpieczeństwa w przedsiębiorstwie - nowe spojrzenie na zagadnienia bezpieczeństwa pracy. Bezpieczeństwo Pracy - nauka i praktyka, nr 10, 2000.
8. Milczarek M.: Kultura bezpieczeństwa pracy. CIOP, Warszawa 2002.
9. Milczarek M.: Ocena poziomu kultury bezpieczeństwa w przedsiębiorstwie. Bezpieczeństwo Pracy - nauka i praktyka, nr 5, 2001.
10. Morcinek – Słota A.: Identyfikacja i ocena postaw oraz ryzykownych zachowań pracowników kopalń węgla kamiennego jako elementów kultury bezpieczeństwa pracy. Wydawnictwo Politechniki Śląskiej, Gliwice 2012
11. Podgórski D., Pawłowska Z.: Podstawy systemowego zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy. Wydawnictwo CIOP-P1B, Warszawa 2004.
12. Stoner A.F., Freeman R.E., Gilbert D.R.: Kierowanie. Wydawnictwo PWE, Warszawa 2001.
13. Studenski R.: Organizacja bezpiecznej pracy w przedsiębiorstwie. Wydawnictwo Politechniki Śląskiej, Gliwice 1996.
14. Studenski R.: Kierowanie firmą bez wypadków i chorób zawodowych. Wydawnictwo Tarbonus, Tarnobrzeg 2000.
15. Studenski R.: Technika, człowiek czy skłonność do ryzyka. „Atest”, nr 11, 2003.

Efekty uczenia się:

Wiedza: zna i rozumie podstawowe problemy współczesnej cywilizacji w odniesieniu do osiągnięć nauki i Techniki.

Umiejętności: potrafi samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie.

Kompetencje społeczne: jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści, uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz zasięgnięcia opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu.

Learning outcomes:

Knowledge: knows and understands the basic problems of modern civilization in relation to the achievements of science and technology

Skills: is able to independently plan and implement his own lifelong learning

Social competence: is ready to critically evaluate the knowledge he possesses and the content he receives, to recognize the importance of knowledge in solving cognitive and practical problems, and to consult experts in case of difficulties in solving the problem independently.

Metody i kryteria oceniania:

Wykład
 Zaliczenie w formie:

- kontaktowej,
- zaliczenie pisemne w formie testu zawierającego pytania otwarte lub wielokrotnego wyboru.

Kryterium zaliczenia: minimum 50% poprawnych odpowiedzi.

Assessment methods and assessment criteria:

Lecture
 Assessment in the form of:

- contact,
- written assessment in the form of a test containing open-ended or multiple-choice questions.

Pass mark: minimum 50% correct answers

Dodatkowe informacje
Element of course groups in various terms:

Opis zajęć Course group description	
zajęcia z bazy UBZO studia stacjonarne stopień studiów – dowolny kierunek studiów – dowolny, semestr dowolny elective courses full-time studies degree - any field of study - any semester - any	
cykl	2026/2027